

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2020/559 RENDELETE

(2020. április 23.)

a 223/2014/EU rendeletnek a COVID-19-járvány kezelése érdekében bevezetendő egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 175. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽¹⁾,

mivel:

- (1) A 223/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ meghatározza a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapra (a továbbiakban: az alap) vonatkozóan alkalmazandó szabályokat.
- (2) A tagállamokat korábban nem tapasztalt módon érintették a COVID-19-járvány következményei. A válság nagyobb kockázatot jelent a legkiszolgáltatottabbak, így például a leginkább rászoruló személyek számára, különösen az alpból nyújtott támogatások megakasztásával.
- (3) A válságnak a leginkább rászoruló személyekre gyakorolt hatásaira történő azonnali reagálás érdekében a COVID-19-járvány kezelésére irányuló, a válsághelyzetekre való reagálási képességeket erősítő műveletekre fordított kiadások 2020. február 1-jétől kezdődően kell, hogy elszámolhatóak legyenek.
- (4) A COVID-19-járványra reagáló állami költségvetésekre nehezedő terhek enyhítése érdekében a tagállamok számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy kivételes alapon – a költségvetési előirányzatoknak megfelelően és a rendelkezésre álló finanszírozási eszközök függvényében – a 2020–2021-es számvetési évre 100 %-os társfinanszírozási arány alkalmazását kérjék. E kivételes társfinanszírozási arány alkalmazásának értékelése alapján a Bizottság javasolhatja annak meghosszabbítását.
- (5) Annak biztosítása érdekében, hogy a leginkább rászoruló személyek továbbra is biztonságos környezetben részesülhessenek az alpból származó támogatásban, elegendő rugalmasságot kell biztosítani a tagállamok számára, hogy a partnerszervezetekkel folytatott konzultációk alapján támogatási programjaikat a jelenlegi körülményekhez igazíthassák, többek között azáltal, hogy lehetővé teszik alternatív célbajuttatási rendszerek – így például elektronikus vagy egyéb formában kiadott utalványok vagy kártyák révén történő célba juttatás – bevezetését, továbbá annak lehetővé tételével, hogy a tagállamok az operatív program egyes elemeit módosítsák bizottsági határozat elfogadásának szükségessége nélkül. A leginkább rászoruló személyek számára történő biztonságos segítségnyújtás biztosítása érdekében lehetővé kell tenni, hogy a technikai segítségnyújtásra előirányzott költségvetésen kívül eső partnerszervezetek számára is nyújtsanak szükséges védőanyagokat és -felszerelést.
- (6) Helyénvaló egyedi szabályokat megállapítani a kedvezményezettek által viselt elszámolható költségek meghatározására, amennyiben a COVID-19-járvány következtében a műveleteket késleltetik, felfüggesztik vagy nem teljes egészében hajtják végre.
- (7) Annak érdekében, hogy a tagállamok a COVID-19-járványra reagáló intézkedések bevezetésére tudjanak összpontosítani, és elkerülhető legyen a leginkább rászoruló személyeknek szánt támogatás célba juttatásának megszakadása a fertőzés kockázata miatt, helyénvaló olyan egyedi intézkedésekről rendelkezni, amelyek csökkentik a hatóságok adminisztratív terheit, és az egyes – különösen a monitoringgal, a kontrollal és az audittal kapcsolatos – jogszabályi követelményeknek való megfelelés tekintetében rugalmasságot biztosítanak.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2020. április 17-i álláspontra (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2020. április 22-i határozata.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 223/2014/EU rendelete (2014. március 11.) a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapról (HL L 72., 2014.3.12., 1. o.).

- (8) Mivel e rendelet célját – nevezetesen egyedi intézkedések bevezetését annak érdekében, hogy a COVID-19-járvány idején biztosított legyen az alap hatékony végrehajtása – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban annak terjedelme és hatásai miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (9) Tekintve a szükséges támogatás sürgősségét, e rendeletnek az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon hatályba kell lépnie.
- (10) Tekintettel a COVID-19-járvány okozta rendkívüli körülmények által előidézett sürgősségre, az azzal összefüggő közegészségügyi válságra, valamint annak társadalmi és gazdasági következményeire, helyénvalónak tűnt kivételt biztosítani a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről szóló, az EUSZ-hez, az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt 1. jegyzőkönyv 4. cikkében említett nyolchetes időszak alól.
- (11) A 223/2014/EU rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 223/2014/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A 9. cikk (4) bekezdése első albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Az (1), a (2), illetve a (3) bekezdés nem alkalmazandó az operatív program azon elemeinek módosítása esetén, amelyeket az operatív programok tekintetében az I. mellékletben meghatározott minták 3.5. és 3.6. alszakasza, illetve 4. szakasza tartalmaz, illetve – amennyiben azok módosítására a COVID-19-járvánnyal kapcsolatos válságra való reagálás következtében kerül sor – a 7. cikk (2) bekezdésének a)–e) és g) pontjában meghatározott elemek módosítása esetén.”

2. A 13. cikk (1) bekezdése a következő albekezdéssel egészül ki:

„Az első albekezdéstől eltérve, a 2019. évre vonatkozó éves végrehajtási jelentés benyújtásának határideje 2020. szeptember 30.”

3. A 20. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az (1) bekezdéstől eltérve, egy tagállam kérésére 100 %-os társfinanszírozási arány alkalmazható a kifizetési kérelmekben a 2020. július 1-jén kezdődő és 2021. június 30-án végződő számviteli év során bejelentett közkiadásokra.

A társfinanszírozási arány módosítására irányuló kérelmeket az operatív programok módosítására vonatkozó, a 9. cikkben meghatározott eljárással összhangban kell benyújtani, és azokhoz csatolni kell egy felülvizsgált programot. A 100 %-os társfinanszírozási arány csak abban az esetben alkalmazható, ha a Bizottság az operatív program releváns módosítását az utolsó időközi kifizetési kérelemnek a 45. cikk (2) bekezdésével összhangban történő benyújtása előtt jóváhagyja.

A 2021. július 1-jén kezdődő számviteli évre vonatkozó első kifizetési kérelem benyújtása előtt a tagállamok megküldik az operatív programok tekintetében az I. mellékletben meghatározott minták 5.1. szakaszában említett táblázatot, megerősítve a 2020. június 30-án végződő számviteli év során alkalmazott társfinanszírozási arányt.”

4. A 22. cikk (4) bekezdése a következő albekezdéssel egészül ki:

„Az első albekezdéstől eltérve, a COVID-19-járvánnyal kapcsolatban a válsághelyzetekre való reagálási képességet erősítő műveletekre fordított kiadások 2020. február 1-jétől kezdődően számolhatók el.”

5. A 23. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Élelmiszer és/vagy alapvető anyagi támogatás a leginkább rászoruló személyek számára közvetlenül, vagy közvetetten – így például elektronikus vagy egyéb formában kiadott utalványok vagy kártyák formájában – nyújtható, feltéve, hogy ezeket az utalványokat, kártyákat vagy egyéb eszközöket csak élelmiszerre és/vagy alapvető anyagi támogatásra lehet beváltani.”

6. A 26. cikk (2) bekezdése a következőképpen módosul:

a) az a) pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) az élelmiszerek beszerzésével és/vagy az alapvető anyagi támogatással kapcsolatos költségek, valamint a partnerszervezeteknek szánt egyéni védőanyagok és -felszerelés beszerzési költségei;”

b) a c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) a partnerszervezetek által viselt adminisztratív, előkészítési, szállítási és tárolási költségek, az a) pontban említett költségek 5 %-ának megfelelő átalányösszegként megadva; vagy az 1308/2013/EU rendelet 16. cikkének megfelelően rendelkezésre bocsátott élelmiszerek értékének 5 %-a;”.

7. A rendelet szövege a következő cikkekkkel egészül ki:

„26a. cikk

Az OP I keretében támogatott műveletek kiadásainak elszámolhatósága a műveletek COVID-19-járvány következtében való felfüggesztése alatt

Az élelmiszerek és/vagy alapvető anyagi támogatásnak a COVID-19-járványból adódó késedelmes célba juttatása nem vezethet a beszerző szerv vagy a partnerszervezetek által viselt, a 26. cikk (2) bekezdésének megfelelő elszámolható költségek csökkenéséhez. Ezeket a költségeket a 26. cikk (2) bekezdésével összhangban még azelőtt be lehet jelenteni teljes egészében a Bizottságnak, hogy az élelmiszer és/vagy alapvető anyagi támogatás eljutna a leginkább rászoruló személyekhez, feltéve, hogy a célba juttatás a COVID-19-járvánnyal összefüggő válság végét követően folytatódik.

Amennyiben az élelmiszer a célba juttatásnak a COVID-19-járványból adódó felfüggesztése miatt megromlik, a 26. cikk (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott költségek nem csökkennek.

26b. cikk

Az OP II vagy technikai segítségnyújtás keretében támogatott műveletek kiadásainak elszámolhatósága a műveletek COVID-19-járvány következtében való felfüggesztése alatt

(1) Amennyiben a műveletek végrehajtását a COVID-19-járvány következtében felfüggesztették, a tagállamok a felfüggesztés ideje alatt felmerülő kiadásokat elszámolható kiadásnak tekinthetik akkor is, ha nem kerül sor szolgáltatásnyújtásra, feltéve, hogy valamennyi alábbi feltétel teljesül:

- a) a művelet végrehajtását 2020. január 31. után függesztik fel;
- b) a művelet felfüggesztése a COVID-19-járványnak tulajdonítható;
- c) a kiadások felmerültek, és azokat kifizették;
- d) a kiadás tényleges költséget jelent a kedvezményezett számára, és nem téríthető vissza, illetve nem kompenzálható; a nem a tagállam által nyújtott visszatérítések és kompenzáció esetében a tagállam a kedvezményezett nyilatkozata alapján úgy tekintheti, hogy e feltétel teljesül; a visszatérítéseket és a kompenzációt le kell vonni a kiadásokból;
- e) a kiadás a művelet felfüggesztésének időtartamára korlátozódik.

(2) Azon műveletek esetében, amelyeknél a kedvezményezett egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek alapján kap visszatérítést, és amennyiben a visszatérítés alapját képező intézkedések végrehajtását a COVID-19-járvány következtében függesztik fel, az érintett tagállam a felfüggesztés időtartamára tervezett teljesítmények alapján visszatérítést nyújthat a kedvezményezettnek még az intézkedések elmaradása esetén is, feltéve, hogy valamennyi alábbi feltétel teljesül:

- a) az intézkedések végrehajtását 2020. január 31. után függesztik fel;
- b) az intézkedések felfüggesztése a COVID-19-járványnak tulajdonítható;
- c) az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek megfelelnek a kedvezményezett által viselt tényleges költségeknek, amelyeket a kedvezményezettnek igazolnia kell, és amelyek nem téríthetők vissza és nem kompenzálhatók; a nem a tagállam által nyújtott visszatérítések és kompenzáció esetében a tagállam a kedvezményezett nyilatkozata alapján úgy tekintheti, hogy e feltétel teljesül; a visszatérítéseket és a kompenzációt le kell vonni az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek megfelelő összegből;

d) a kedvezményezettnek nyújtott visszatérítés az intézkedések felfüggesztésének időtartamára korlátozódik.

Az e bekezdés első albekezdésében említett műveletek esetében a tagállam a 25. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett költségek alapján is nyújthat visszatérítést a kedvezményezettnek, feltéve, hogy az e cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülnek.

Amennyiben egy tagállam mind az első, mind a második albekezdés alapján nyújt visszatérítést a kedvezményezettnek, biztosítania kell, hogy ugyanazon kiadás megtérítésére csak egy alkalommal kerüljön sor.

26c. cikk

Az OP II vagy technikai segítségnyújtás keretében támogatott azon műveletek kiadásainak elszámolhatósága, amelyek végrehajtására a COVID-19-járvány következtében nem teljes egészében kerül sor

(1) A tagállamok a COVID-19-járvány következtében nem teljes egészében végrehajtott műveletek kiadásait elszámolható kiadásoknak tekinthetik, feltéve, hogy valamennyi alábbi feltétel teljesül:

- a) a művelet végrehajtását 2020. január 31. után szünetetik be;
- b) a művelet végrehajtásának beszüntetése a COVID-19-járványnak tulajdonítható;
- c) a művelet végrehajtásának beszüntetése előtti kiadások a kedvezményezettnek merültek fel és általa kerültek kifizetésre.

(2) Azon műveletek esetében, amelyeknél a kedvezményezett egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek alapján kap visszatérítést, a tagállamok a COVID-19-járvány következtében nem teljes egészében végrehajtott műveletek kiadásait elszámolható kiadásoknak tekinthetik, feltéve, hogy valamennyi alábbi feltétel teljesül:

- a) a művelet végrehajtását 2020. január 31. után szünetetik be;
- b) a művelet végrehajtásának beszüntetése a COVID-19-járványnak tulajdonítható;
- c) az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek által érintett intézkedéseket a művelet végrehajtásának beszüntetését megelőzően legalább részben végrehajtották.

Az e bekezdés első albekezdésében említett műveletek esetében a tagállam a 25. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett költségek alapján is nyújthat visszatérítést a kedvezményezettnek, feltéve, hogy az e cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülnek.

Amennyiben egy tagállam mind az első, mint a második albekezdés alapján nyújt visszatérítést a kedvezményezettnek, biztosítania kell, hogy ugyanazon kiadás megtérítésére csak egy alkalommal kerüljön sor.”

8. A 30. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az esetleges kockázatok elemzése alapján a tagállamok enyhébb kontroll- és auditnyomvonal-követelményeket állapíthatnak meg a COVID-19-járvány idején az élelmiszernek és/vagy alapvető anyagi támogatásnak a leginkább rászoruló személyek számára történő elosztása tekintetében.”

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2020. április 23-án.

az Európai Parlament részéről
az elnök
D.M. SASSOLI

a Tanács részéről
az elnök
G. GRLÍĆ RADMAN